

I

Olyckliga i alla sina dagar?

Det är ingen naturlag att hälften av alla ingångna äktenskap måste sluta i skilsmässa som det sker idag. Det är inte sant att förhållandet måste vara en maktkamp mellan könen. Det *måste inte* vara så att du dag ut, dag in, ska känna leda eller leva i ständig oro för nya angrepp, nya missförstånd, nya svek. Det *går* att hitta trygghet och glädjen i relationen. Det *går* att komma överens och få ordning på allt det där med pengar, sex, barnuppfostran och fördelningen av vardagsuppgifterna i hemmet som ni ständigt bråkar om. *Det går att få tillbaka kärleken igen.* Tro mig – vägarna finns och ni hittar dit. Med Guds hjälp och en bra relations-GPS. Min önskan är att han låter denna bok få vara det för dig.

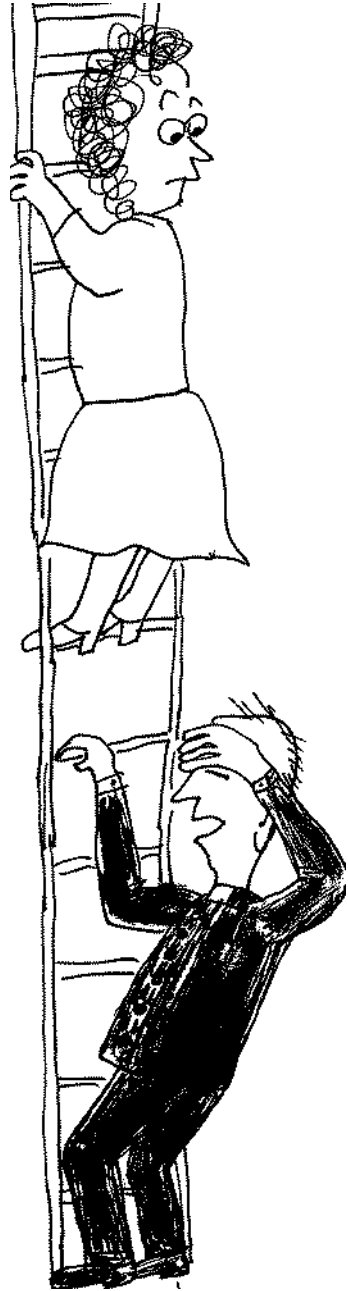
Av mig får du tre positiva budskap, inklusive ett negativt:

- Ett kristet äktenskap i livslång lycka är möjligt. Det negativa är: Vi kan lätt tappa lyckan på golvet, ja, vi kan själva ställa oss i vägen för vår egen och vårt förhållandes utveckling – utan att fatta det.
- Det finns kunskaper att ta till sig som hjälper. På samma sätt som det är bra att ha en bil, men bättre om man också har lärt sig köra den (och allra bäst om man även har ett hum om trafikreglerna) så är det med äktenskapet. Begrip hur det funkar och du kan komma hur långt som helst – och slippa kostsamma krockar.
- Bibeln kan förse oss med utmärkt inspiration för att komma igång med allt detta.

Nyckelfrågan är respekt mellan könen – men vad är det? Frågan om kvinnobyxor var en het potatis i min barndom. Kvinnorna ville inte ha kjol längre utan byxor precis som män. En katolsk biskop har beskrivit hur han ändrade uppfattning i frågan och blev mer tillåtande. Han befann sig, tror jag, i en räddningsbåt med många andra och skulle klättra uppför en stege till en båt. Framför honom klättrade en dam, vars kjol plötsligt lyftes upp av vinden. ”Förstår herr biskopen nu varför vi kvinnor vill ha byxor?” frågade den förlägna kvinnan. Min fråga till biskopen är: Fader – med all respekt – varför klättrade du inte först? ”Kvinnor och barn först” kan han svara. Men ändå? En gammal etikettsats säger att om en man inte är gift med en kvinna, så går han före henne upp eller ned för en trappa. Då slipper hon oroa sig för hans gloende. Ljlig bagatell? Eller exempel på lite gammeldags fin-känslighet för spelet mellan könen som förebygger frustrationer?

– Skulle Ni vara vänlig att antingen klättra snabbare eller hoppa i vattnet så att jag kan komma förbi som en gentleman!

Min poäng här handlar inte om byxfrågan utan om *små detaljer med stor verkan* i det dagliga livet. Att öppna dörrar åt henne. Att inte gå från bordet förrän

hon har ätit färdigt. Att inte motsäga känslor. Eller att hon välkomnar honom med en kyss när han kommer hem. Eller lämnar honom i fred när han önskar det. Vad jag vill få fram här är *vitamin H* i äktenskapets näringslära (Hänsyn – för dem som inte vet det) – en faktor som är avgörande för kärleken. Att *invänta* varandra. Radikal snällism.

Till varje nygift ung man skulle jag vilja ropa: Lär dig vara *klassisk gentleman*. Inte för att du ska ha baktankar som att ”då får jag kaffe på sängen varje morgon” (fast så blir det) utan helt enkelt för att det är rätt. Till unga kvinnor i dagens Sverige skulle jag föreslå att bli *mer krävande vad gäller uppvaktning och uppskattning av din person* – dessa **livsviktiga** punkter. Men jag viskar tyst (när ingen man finns i närheten): *Innan du ställer krav, så visa honom först att du gillar honom och uppskattar vad han gör, för annars missförstår han dina önskemål och tar dem som en avvisning!* Det handlar inte om att trixa och ”linda honom kring lillfingret” eller att ”få apan att gå i fällan” utan om att *be på ett angenämt sätt så att du gör det lättare för honom att ge dig det du behöver*. Jag ser framför mig hur en oskyldig ung flicka nu invänder: ”Men män idag är väl inte sådana dinosaurier?” Jag tiger artig.

Denna bok utgår ifrån att det finns *naturgivna melodier i hela den emotionella kommunikationen mellan man och kvinna* som man kan lära sig spela och så förvandla den stelnade vardagen i äktenskapet till kärleksfull fågelsång. Det är min förhoppning att dessa melodier hörs genom bibelutläggningarna i denna bok. Allt handlar om att lära känna och välkomna de känslomässiga behov som din medtrafikanter på äktenskapstandemcykeln kan ha, som kan vara väldigt olika dina egna. Dessa behov väntar längtansfullt på att bli förstådda och du blir nog aldrig färdig med att utforska dem. Men du kan komma väldigt långt.

Ni är olika för att ni är **man och kvinna** och varför skulle det bara finnas könsskillnader på utsidan? Det kan vara befriande att inse att vi har lov att vara lite könsspecifika i behov och beteende (inte att vi måste vara det, men att vi får och att det är kul). Och det stämmer – de flesta känner igen sig, när man talar om hur män och kvinnor i allmänhet brukar vara olika, t.ex. i sina sätt att prioritera, fatta beslut, bearbeta problem, umgås, prata, känna och tänka.

99 % av våra samlevnadskonflikter uppkommer för att vi resonerar som om partnern vore – eller borde vara – som vi själva! Det är ingen.

Här är *jämställdhetsbegreppet* lite i vägen, nej mycket. Det är en principiell självklarhet – det bygger på logik och rättvisa – men män och kvinnor är nu en gång inte likadana, inte heller som individer, och därför blir begreppet snabbt oanvändbart i praktiken. Gnistan som antänder stubinen på detta minerade fält är ofta frågor om hur *pengar* eller *hem* ska skötas.

Vad tycks till exempel om mannen som tjänar mer än sin fru (så är det ju ofta) och därför vill ha rätt att använda mer av kassan än hon – är det okej eller diskriminerande? Eller kvinnan som bedyrar att hon behöver mer pengar än han till kläder helt enkelt för att hon är kvinna – är det jämställt? Eller paret där han fixar bil och tak för att de båda anser att han är bäst på ”typiska killgrejer”, men så vill han till gengäld slippa tvätt och kök – rättvist eller förnedrande? Eller hon som jämt får sista ordet i småbarnsfrågor just för att hon är mamma och kvinna – rimligt? Många unga par blir ganska förvirrade och handfallna, när de kommer till punkter i förhållandet, där jämställdhetsfraser som de har matats med sedan dagis inte längre har någon verkan. Man strider för att *få rätt*, ja, man kanske till och med *har rätt*, och ändå *blir inget rätt*. De behöver nu lära sig att kärlek kräver *anpassning till en annan människa med en helt annorlunda personlighet*. Där blir två plus två inte alltid fyra.

Vad ska man säga när man ser att vissa par tar sina skillnader eller ”orättvisor” lätt och är **glada i alla fall**, medan det blir till könskrig för andra par? Är det en klippfast tro på äktenskapet som övervinner allt? Eller lever de i illusioner och förnekelse och vet inte sitt eget bästa? Svaret är att **i en relation som är grundläggande emotionellt tillfredsställande** (där man är trygg och upplever att man är älskad, uppskattad, önskad, beundrad, bekräftad o.s.v.) **där blir allt annat av mindre betydelse**. Där uppkommer kreativa och generösa lösningar som i andras ögon kan verka väldigt ojämlika – och nästan inga gräl. Till exempel: familjen tränger ihop sig och två rum hyrs ut till studen-

ter så att maken eller makan får råd med att avbryta sin karriär och ta en konstnärsutbildning.

Någon utbrister kanske här: "Menar du seriöst att vi löser alla våra praktiska problem med *snällhet*? Vi har en benhård ekonomi, saker som ska göras, städning och stinkande tvättkorgar!" Mitt svar är att när först *den inre tvättkorgen* är ren, när båda känner sig **grundläggande emotionellt tillfredsställda**, så går det yttre som en lek. "Nej, det är precis tvärtom. När allt det yttre är på plats, först då känner jag mig *grundläggande emotionellt tillfredsställd*." får jag till svar. Men varför ordnar ni då inte upp allt det yttre? "För att min partner VÄGRAR SAMARBETA." Vad är det för fel på din partner? "OMOGENHET, DUMHET, FÖRDOMAR, LATHET." Hur kul tror du att det är för din partner att bli upplevd så? "DET VET JAG INTE OCH JAG BRYR MIG INTE HELLER." Hur kul tror du att det är att vara gift med någon som säger så? Jag tror faktiskt att inte heller din partner känner sig *grundläggande emotionellt tillfredsställd*. Du har ett stort ansvar för detta som DU vägrar veta av. Den dagen du tar detta ansvar på dig börjar det lösa sig. "Men jag GER och GER och får aldrig tillbaka något" säger personen nu förtvivlad. Men vet du vad din partner helst vill att du ger, och vet din partner vad du helst vill få? "VA? Vi vill väl båda det samma?" Det tror jag inte, men jag tror ni kan ta reda på det ganska lätt. "HUR?" blir frågan nu, och den har jag väntat på.

Svaret är att man måste **intervjua sin partner** ordentligt om vad den egentligen vill, önskar, behöver, längtar efter, fruktar o.s.v. ungefär som en journalist d.v.s. utan att sätta sig själv i fokus. Att hålla tillbaka sig själv kan förstås bli extremt svårt, man grips lätt av alla sina egna infall, man ville egentligen lyssna men vanebråken tar över på två sekunder, man ska *ha rätt* igen och förvandlas direkt från hare med långa öron till krokodil med öppen käft. "Det är inte för att jag vill avbryta, men jag ska bara..." säger den misslyckade lyssnaren... Vad ska du "bara," frågar jag? Ska du ge igen, korrigera, precisera, kommentera, rätta till och förintä vad din idiotpartner försöker anförtro dig om sig själv och sina känslor? Jag vill inte döma dig, jag fattar nog hur det känns – men förbli tyst! Intervju handlar om att förstå en annan, inte

sig själv, även om *partnern presenterar det hela på ett sätt som får dig att vilja gå i taket*. Till exempel genom att formulera sina önskemål som anklagelser mot dig och så slippa visa upp sin sårbarhet. Sitt kvar i stolen, ta inte ordet, tappa inte fattningen, du spricker inte.

Det *totalt ensidiga lyssnande* jag talar om här, är en duell i western-saloonen där bara du är obeväpnad, din partner får ha med vilket vapen som helst. Du själv ska inte bära någon pistol alls – och inte heller de där små knivarna som du gömmer i bakfickan! Och, nej, inga små nålar heller, inget som är vasst alls. Lyssna, fråga, var öppen och spara *din* version till nästa samtal (fast din synvinkel – ja, jag vet – är Den Ädla Sanningen Om Hur det Verkligen Är Och Alltid Har Varit). Det blir inte svårt för dig att gå med på dessa duellvillkor om ni i förväg avtalar att byta roller nästa dag (påminn din partner om att använda lösa skott för annars blir det ingen duell nästa dag). Duellscenen kräver is i magen men den lönar sig. Drick ingen whisky i förväg men gärna något varmt och gott. Ta också med en varm filt och näsdukar.

– Visst, sweetheart, jag vill otroligt gärna höra om dina känslor